

چکیده

مقدمه: بهداشت عمومی جهت برآوردن اهداف پیشگیری و ارتقای سلامت، نیازمند دسترسی به اطلاعات بهنگام و عمل محور در قالب نظام اطلاعات بهداشت عمومی یکپارچه است. این در حالی است که کشورهای در حال توسعه مانند ایران از مشکلات مربوط به تفرق و پراکندگی اطلاعات تغذیه کننده نظام اطلاعات بهداشت عمومی رنج می برد. این مطالعه قصد دارد با انجام مطالعه تطبیقی در کشورهایی که در این زمینه حرکت هایی را آغاز کرده اند مدل مناسب برای ایران را پیشنهاد نماید.

روش کار: در یک مطالعه تطبیقی که در سال ۱۳۸۹-۱۳۹۰ انجام شد اطلاعات مربوط به اصلی ترین مولفه های نظام اطلاعات بهداشت عمومی یکپارچه شامل نظام های مراقبت بهداشت محیط، عوامل خطر رفتاری و آسم شغلی در کشورهای آمریکا، استرالیا، هنگ کنگ و ایران مورد بررسی قرار گرفت. جهت ارائه مدل مناسب برای ایران اطلاعات مربوط به ساختار، جمع آوری اطلاعات، مجموعه داده ها، تعریف موارد بیماری، تحلیل و توزیع داده ها در نظام های مراقبت کشورهای منتخب جمع آوری شد. اطلاعات جمع آوری شده از طریق جداول تطبیقی مورد تحلیل قرار گرفت و یافته های آن جهت ارائه مدل اولیه استفاده شد. اعتبار مدل از طریق مطالعه دلفی در دو مرحله مورد تایید قرار گرفت. مدل نهایی متناسب با الزامات کشور و بر اساس نظرات خبرگان طراحی گردید.

یافته ها: مدل پیشنهادی نظام مراقبت بهداشت محیط ایران مانند سایر کشورها بر مشارکت و اشتراک داده های نظام سلامت (داده های دفاتر ثبت، آمار حیاتی، بررسی ها و غیره) و توسعه همکاری با نهادهای خارج از حوزه نظام سلامت شامل اداره آب و فاضلاب، وزارت جهاد کشاورزی، سازمان حفاظت محیط زیست، صنایع و غیره تاکید دارد. نظام مراقبت عوامل خطر رفتاری در ایران بر خلاف سایر کشورها هیچ ارتباطی با واحد خدمات رفتاری ندارد و برای جمع آوری اطلاعات از مصاحبه تلفنی استفاده نمی کند. یافته های مطالعه تطبیقی نشان داد که مدیریت بیماری های شغلی نیازمند یکپارچگی منابع داده ای متعدد در قالب نظام عوامل خطر رفتاری، دفاتر ثبت بیماری، گواهی فوت، غرامت ناشی از دستمزد است.

نتیجه گیری: تحقق هدف بهداشت عمومی و مدیریت بیماری های ناشی از محیط، بیماری های شغلی و بیماری های مزمن در قالب نظام مراقبت مستلزم تامین منابع داده ای متعدد است. لذا تسهیم و یکپارچگی داده های ذی نفعان داخل و خارج از حوزه نظام سلامت و هدایت تحقیقات کاربردی در زمینه بیماری های ناشی از محیط، بیماری های شغلی و عوامل خطر رفتاری از اجزای لاینفک نظام مراقبت محسوب می شود. در این زمینه برگزاری نشست هایی جهت برقراری تعامل و همکاری های درون بخشی و بین بخشی نظام سلامت و سایر سازمان ها؛ عرضه و اعلام اولویت های تحقیقاتی نظام سلامت به سایر سازمان های خارج از حوزه سلامت جهت یافتن نقاط همکاری های مشترک و منافع همسو؛ ارتقای کیفیت داده ها در نظام سلامت؛ و استفاده از ابزار فن آوری اطلاعات موفقیت نظام اطلاعات بهداشت عمومی در ایران را تضمین خواهد کرد.